

Gazeta Araului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Spectrul Habsburgului.

Dinastia Habsburgică s'a dus; dinastia Habsburgică a fost răsturnată de pe tron și gonită din Ungaria; dinastia aceasta ce a văzut și a creiat epoci de mărire falsă, contemplă azi decadența reală și palpabilă, năruirea ei totală și imposibilitatea ei a se mai ridica în viitor.

Habsburgii au trăit; unii violent și despotic, alții în mod slab și incapabil, fantome ale ideii de suveranitate și umbre ale unei puteri imaginare; Habsburgii au trăit în prefăcătorie și decoruri și scufundarea lor de astăzi nu poate nici să-i revolte nici să-i mire, de oare că membrii dinastiei de Habsburg, nu au cunoscut viața adevărată, cu bătăile ei tumultuoase, ci o viață factice, de cadru, de decoruri și de misanscenă luată de la requisita unui teatru rău organizat, teatrul cu scândurile șubrede, ce a fost imperiul austro-ungar.

În momentele istorice de azi, când unirea națională maghiară, desființează "Pragmatica sancțiune" și alungă pe Habsburgi, ca o urmare a voinței manifestată de Antantă, este o datorie, astfel cum înțelegem să ne-o îndeplinim față de morți, să aruncăm o privire mai precisă și să facem un examen sufletesc al eroilor acestei tragice și fatale aventuri.

S'a spus că exregele Carol a fost ceea ce a dorit soția lui și că nici o dată monarhul de întristătoare amintire nu a eșit din cuvântul și din dorințele soției sale ambițioase.

Pentru dânsa și pentru satisfacțiile ei, Carol, slab și lipsit de energie, a voit să fie eroină și viteaz; pentru dânsa a voit să lupte cu destinul acoperindu-se de ridicol și rușine, pentru fosta împărăteasă a voit monarhul detronat să mai agite o clipă Europa, să mai înfloare istoria o clipă și să-și mai privească o dată silueta palidă și tremurătoare, în luciul oficial al oglinzilor din Budapesta.

Ideea noastră, este însă să lăsăm la parte pe soție, pe femeie, cu ambițiile ei deșarte, asemănătoare, semenelor ei, femeii din lumea obișnuită, create astfel cum le-am voit și dorit noi; fără inteligență pronunțată; făcute din dorințe, și din vanitate; luând pasiunile drept directive de viață; slăbiciunile drept motive de cucerire și de acaparare; neaptea să distingă rezerva sufletească de frică sau

neexperiență și gata să confunde întotdeauna, inteligența cu pretenția, ifosul și atitudinea, cu meritul și vocația reală și ceea ce este mai întristător și dureros, să confunde și să amestece sentimentul cu instinctul și o sinceritate de procedare, presupusă, cu însăși delicatetea sufletească.

Să lăsăm toate acestea, dar să privim însă pe exregele, vlăstar anemic și debil, doborât de generații de greșeli imperiale, înfrânt de toate bătăliile pierdute de Habsburgi, falsificat de toate greșelile de judecată și de conducere ale acestora, sleit de putere, de energie, de răspundere prin legea istoriei și prin aceea a heredității; o umbră neconstituentă, căreia o femeie, încearcă încă să-i mai dea un sceptru și să-i pue pe frunte o coroană.

Carol este o victimă și un simbol ce arată că totul se pedepsește și se expiază, dealungul vremurilor, tot aceea ce nu a fost expresiunea adevărului, a dreptății și a adevăratei judecări.

O justiție imanentă aruncă astăzi pe Carol de Habsburg, fugărit și detronat, pe pământul țării românești, întregită și biruitoare, destinată pentru o viață nouă și pentru un viitor mareț și strălucit.

Legi fatale împing pe vlăstarul habsburgic, să și vadă prăbușirea, chiar pe pământul țării noastre, pe care înaintașii lui au chinuit-o, au violentat-o și au robit-o în ceilalți frați ai noștri, cărora li-s'au pus fiare la picioare și la mâni și li-s'a astupat inima, libertatea, conștiința.

Spectrul ce trece palid, în nenorocirea lui simbolică, pe pământul românesc, ne arată cât de tari suntem și dovedește cât de înțeleaptă ne-a fost răbdarea, cât de înțelept devotamentul pentru țară și cât de sfântă credința noastră românească în tot ceea ce este bun, cinstit, și drept.

Să rămânem și de aici înainte, tot astfel; să păstrăm în judecată, în caracterul și în simțirea noastră, sigiliul rasei noastre latine; să păstrăm luminozitatea conștiinței și convingerea profundă că e o greșală ce se plătește cu soarta unei națiuni să fii când conduci destinele popoarelor, crud și despot, aspru și nerațional naționalicește, fals și netolerant, tiranic și cotropitor.

Ultimile minciuni politice.

Un obicei, din epoca de piatră a politicii române, pretinde ca atunci când se duce o campanie politică de către d. ritorii de putere și când se speră, mai curând sau mai târziu, în formarea unui guvern nou, se să recurgă, când toate celelalte mijloace sunt epuizate, la trucul cu dimisiile membrilor din cabinet.

În acest stadiu al dezvoltării luptei politice, așa cum se înțelegea lupta în epoca de piatră a politicii române, ziarele de partid și politicienii, la cari o steapă agitație ține loc de ori ce activitate sănătoasă, încep să pue în circulație svonuri relative la dimisiile unora dintre miniștri.

Conform acestui procedeu opoziția a aruncat până acum câteva svonuri referitoare la dimisiile d. Titulescu și Garoflid.

A fost de ajuns ca un schimb de păreri, să zicem contradictoriu, să aibă loc între d. ministru de finanțe și între câțiva din colegii săi de minister, pentru ca presa de partid a opoziției să declare demisionat pe d. Titulescu.

Natural, totul nu era decât o minciună, o palavră politică aruncată în vânt, cu intenția de a păcăli opinia publică, fără să se fie seamă că această opinie a evaluat în ultimul timp și că ea știe să distingă, astăzi, mai bine ca ori când, minciuna și invenția de tot ceea ce este adevărat și serios.

Încercarea cu presupusa demisie a d. Titulescu dând complectamente greș, chestiunea a fost reluată a doua oară cu d. Garoflid.

O nouă palavră politică, o nouă minciună, o nouă nedelicatete la adresa opiniei publice, o nouă încercare neisbită deoarece după o zi de agitație și de răspândire de svonuri relativ la dezvoltarea, crizei guvernamentale, ziarele opoziției s'au văzut nevoite să se plângă că unii miniștri se joacă de-a dimisiile, de oarece aceștia după ce își dau demisiunea, continuă să rămâie mai departe în cabinet.

În loc să-și administreze singure biamurile atâtor desmințiri, ar fi mai cinstit și mai loial ca ziarele acestea care și-au făcut o onoare din a păcăli opinia publică, să renunțe la neadevăruri și la invenții, să admită că demisiile sunt toate de domeniul fanteziei, că criza de guvern este cel puțin deocamdată imaginată și că ar fi vremea din respect pentru public și pentru țară să se termine odată cu minciunile politice.

Să se termine odată mai ales cu acele minciuni cusute neândemânatec cu frânghie de corabie; să se termine cu invențiile și cu brașoavele în privința cărora poți fi sigur dinainte că scrise și apărute seara, ele vor fi desmințite a doua zi.

Situația pe frontul grecesc.

Atena. — Pe frontul Dorilee, în noaptea de 3-4 Noemvrie rare focuri de infanterie și artilerie. Mase de inamici împotriva liniilor noastre din regiunea Tsaridia, la nord est de Dorilee. Pe restul frontului câteva mișcări de regrupare a trupelor inamice în special a trupelor de cavalerie.

Pe frontul Afion Karahissar nimic de semnalat.

(Prin fir special.)

Declarațiile dlui ministru Petrovici

În consfătuirea parlamentarilor guvernamentali, aflați în București și convocați de d. ministru Petrovici, acesta a făcut declarații și a dat lămuriri referitor la presupusa criză de guvern, trântită de unele ziare de partid.

D. ministru Petrovici a arătat că toate acestea nu sunt de cât manevre politice neîbace ale unora din partidele în opoziție și a dat asigurări în numele guvernului că nu poate fi vorba, în nici un caz, de o criză politică.

Relativ la o eventuală remaniere a cabinetului, d. ministru Petrovici a spus că pentru un moment nu poate fi vorba de o asemenea chestiune, întru cât, chiar dacă s'ar simți cumva nevoia unei mici remanieri, opoziția ar putea să creadă că remanierea este un semn de slăbiciune a guvernului și indiciu unei crize viitoare.

Dacă cumva ar fi să aibă loc o remaniere, aceasta nu se va putea discuta de cât după deschiderea parlamentului când șeful guvernului ar putea să facă apel chiar la persoane în afară de partid, în cazul când pentru unele ministere s'ar găsi, pe această cale, oameni de specialitate. D. ministru Petrovici a sfârșit dând asigurări că va aduce la cunoștința dlui general Averescu dezederatele formulate în această consfătuire de unii membrii ai majorităților.

Dela cohorta „Moise Nicoară“ Arad.

— Deschiderea anului cercetășesc 1921—22. —

Duminecă la orele 11 a. m. a avut loc în liceul „Moise Nicoară“ deschiderea anului cercetășesc 1921—22 la care a participat întreaga cohorta, delegatul secției cohortei d. Ascaniu Crișan directorul liceului, d. I. Dumitriu, comandantii S. Ispravnic și E. Botiș.

D. Ascaniu Crișan, se adresează cercetașilor în câteva cuvinte arătând calea ce trebuie urmărită în viitor spre a ajunge scopul final a cercetășiei: a da României cetățeni cinstiți, onești, oameni de caracter, apți truște și sufletește pentru lupta vieții.

Mulțumeste cercetașilor pentru munca desfășurată anul trecut și le urează mult succes la anul pe care îl inaugurează astăzi. D. I. Dumitriu, arată greutățile pe cari le-a înfruntat cohorta anul trecut. Numărul mare al cercetașilor, lipsa comandantilor și inspectorilor, apoi lipsa de control asupra cercetașilor a făcut că aceasta cohorta să aibă numai vre-o 30 cercetași activi, adevărați, întru cât restul nu se numesc cercetași de cât fiindcă poartă insigne și cartea de cercetaș.

Anul acesta se va restrânge numărul cercetașilor prin măsuri severe, se vor elimina toți aceia cari au dat dovadă de desinteres și neapținutitudine față de cercetași.

În Anglia un comandant de cohorta are cel mai mult 30 de cercetași (o grupă) sub comandă, la noi — aproape 300.

Prin aceasta nu se înțelege că vrem să facem cercetășie numai pentru câțiva cercetași, dar pretindem ca cei înscriși în Asociație să fie demni de numele ce li poartă. În cazul contrar se va retrage cartea de cercetaș și insigne și astfel nu va beneficia nici o îmbunătățire a se acorda cercetașilor.

D. Dumitriu exprimă dorința să fie în cohorta mai mulți cercetași buni de cât cei 30 ca astfel să nu se restrângă numărul frumos obținut până azi.

Arată apoi că cercetașii cohortei au adus fală în tratat cohortei. Între altele amintește pe cercetașul S. Ispravnic care a fost distins de A. S. R. Principele Carol cu „Virtutea cercetășească“ acordată pe un an.

Cercetașul Ispravnic arată nevoile ce trebuiesc împlinite pe viitor, speră însă că aceasta se va face prin o muncă devotată și entuziasm pentru cercetășie. Repetă cele spuse de d. Dumitriu și stăruie introducerea „Sistemului patrulelor“ pe care dsa îl va prelucra într-o broșură el va apărea în curând.

Cercetașul Emil Botiș își ia rămas bun dela grupa I. al cărei comandant a fost.

După aceasta cercetașul S. Stoica dă lămuriri privitor la noile înscrieri precum și la începerea activității.

E. B.

Intervențiile pentru „Uniunea maghiară“.

În urma suspendării uniunii maghiare baronul Iosika s'a prezentat dlui prefect de Cluj, cerând să se procedeze la un nou examen al drepturilor instituției, astfel încât aceasta să poată funcționa din nou.

D. prefect Methes a declarat dlui Iosika, în mod hotărât că toate intervențiile d-sale mai mult pot să strice chestiei uniunii de cât să fie în folos, în urma celor petrecute. D. prefect de Cluj a insistat din nou asupra faptului că uniunea maghiară nu e dorită nici măcar de populația maghiară, întrucât ea reprezintă interesele unui grup de reacționari iar nu pe acele ale minorităților etnice ungurești.

Presa maghiară din Cluj ocupându-se de această chestiune relevă de asemenea faptul că greșeala cea mare a federației a fost lipsa ei de principii democratice și că această instituție nu ar putea să mai funcționeze din nou, de cât sub o altă conducere și călăuzită de convingeri care să nu plece din nevoile personale ale câtorva oameni.

Reforma politice economice a Rusiei.

Declarațiile lui Litvinov.

(Prin fir special.)

Copenhaga — Redactorul ziarului „Socialdemokraten“ din Copenhaga a avut o convorbire cu reprezentantul sovietului Litvinov despre noua politică economică a guvernului sovietist. La întrebarea dacă este adevărat că Rusia sovietică se întoarce spre capitalism, Litvinov a răspuns: Comunismul nu poate fi înfăptuit decât pe o scară internațională. În mod izolat nici un stat comunist nu poate exista multă vreme. Lovitura comunistă a fost făcută în speranța că războiul va avea ca urmare o revoluție socială mondială.

Fatalitatea, capitalismul european, s'a dovedit mult mai puternic decât ne-am așteptat.

De altă parte forțele comuniste în Europa n'au crescut. Rusia nu poate trăi izolată ca singurul stat comunist încunjurat de state capitaliste. Vrand nevrând am fost siliți să ne dispensăm de unele din principiile comuniste a căror înfăptuire nu e posibilă decât pe o scară internațională. Clasa muncitoare rusească nu va da puterea din mâna sa, dar în numele unei înțelegeri cu celelalte popoare e gata la unele reforme pe tărâmul politice economice.

Riga. — Din nou sosesc știri din Moscova cari anunță o înăsprire a crizei politice în cercurile conducătoare sovietiste. Cu toate eforturile făcute Lenin nu a reușit să înfrângă grupul opoziționist al comuniștilor care luptă împotriva politice economice a sovietului inaugurată de Lenin. În ultimul timp Zinovief care a fost până acum mâna dreaptă a lui Lenin a trecut de partea grupărei extremiste. Se vorbește despre iminenta disolvare a comitetului central executiv și despre o reformă electorală.

Cine poate fi cetățean român.

— Comunicat oficial. —

În urma normelor stabilite prin tratatele de pace, se recunoaște ca cetățean român de plin drept și fără nici o altă formalitate:

1. Orice persoană având indigenatul comun al unui teritoriu, făcând parte anterior din teritoriile fostei monarhii austro-ungare și trecute în prezent sub suveranitatea Statului român, (tratatul cu Austria art. 70 și tratatul cu Ungaria art. 61).

2. Orice persoană domiciliată în data punerii în vigoare a tratatelor amintite, pe oricare teritoriu făcând parte din România întregită, cu condițiunea însă ca persoana la acea dată să nu fi avut o altă naționalitate, afară de cea austriacă sau ungară. (Tratatul Minorităților art. 3 al. I).

3. Persoanele de naționalitate austriacă sau ungară născute pe teritoriile alipite din părinți domiciliați în acele teritorii, chiar dacă la datele amintite, acele persoane n'ar fi domiciliat ele înște pe acele teritorii, (tratatul Minorităților art. 4 al. I).

Domnii Bucșan și Mihali despre parlamentul actual.

În interviuri acordate ziarelor, d-nii Mihali și Bucșan au făcut declarații în sensul că pe deasupra neînțelegerilor dintre partidele politice, trebuie să domnească grija de țară și de nevoile actuale ale momentului.

Din punctul acesta de vedere se impune convingerea pentru toți românii, ca actualul parlament să rămâne alcătuit astfel cum este, întru cât a purtat astfel chestiunea ar însemna să nu se fie seama de nevoia de a se împiedca înprăștierea forțelor politice românești din nouile tinuturi. Minoritățile naționale care s'au obținut până acuma dela viața politică ar putea, în caz de noui alegeri, împreună cu socialiștii, cari la rândul lor refuză să ajute la consolidarea țării, să aibă un număr important de locuri.

Dacă în numărul total al deputaților ce este de 340, ar exista 100 de parlamentari cari n'ar pricepe adevăratele interese ale țării, s'ar crea o situațiune dificilă, politice naționale din cauza elementelor anarhice ale camerei. D-nii Bucșan și Mihali au conchis amândoi că trebuie să se renunțe la ideea unui parlament nou, până când nu se va fi dat mai întâi o soluție problemelor actuale ale țării.

Sosirea exregelui Carol la Galați și imbarcarea pe torpilorul „Cardiff“.

(Prin fir special)

Galați. — Azi la ora 9 dimineața, a sosit în docuri cu un tren special, exregele Carol al Ungariei împreună cu soția sa Zitta, acompaniați de contele Eszterhazy și marchiza Palavicini. Trenul era compus din 7 vagoane între care un vagon restaurant, un salon, un vagon de dormit și unul de bagaje. Trenul era păzit de o gardă engleză compusă din șase marinari și un ofițer sub comanda comandorului Snaago.

La sosirea trenului exilații au fost întâmpinați de generalul Rujinski și comandorul bazei navale locale împreună cu reprezentanții autorităților locale, civile și militare.

Marinarii de gardă au încadrat vagonul regelui. Contele Eszterhazy a ajutat pe eximpărăteasa care a descins cea dintâi. Exregele Carol a coborât imediat după dânsa oferindu-i brațul.

Cortegiul în frunte cu comandantul englez a coborât la Debarcader. Pe ponton era pus un covor roș. Fostii suverani s'au imbarcat pe bordul vasului „Principesa Maria“ și s'au închis în cabinetele lor. Un preot catolic a oficiat pe bord un scurt serviciu religios.

După 45 minute dela sosirea trenului vasul român a plecat spre Sulina. Acolo aștepta torpilorul englez „Cardiff“ destinat a conduce pe fostii suverani mai departe.

În ziua de 4 Noiembrie trenul special care a adus la Galați pe fostii suverani, a plecat dela Orșova condus de maiorul Chirculescu, delegat al guvernului român.

Prezarea în seama delegatului român s'a făcută cu oare care ezitare de către ofițerii englezi care se temeau că voiajul pe cale ferată nu prezentă destule garanții.

Programul săptămânal al Cursului liber de seara, Arad.

Marti. Limba română. Curs public. 8—9. Exerciții de citire și verbale. Prof. d. Lazăr Roșculeț. Limba franceză II. Grammaire, Phonétique. Prof. d. Jean Decamp.

Mercuri. Limba franceză I. Conversation. „La salle de classe“. Prof. d. Lucia V. Babescu.

Joi. Limba română. (Cursul funcționarilor) 7—8. Citire. Articolul. Prof. d. I. Dabiciu. Mager. Limba română. II. (Cursul funcționarilor) 7—8. Declinarea Citire. Prof. d. Roșculeț. Algebră. Numere algebrice. Prof. d. S. Dumitriu.

Vineri. Limba română. (Curs public) 8—9. Citire. Articolul. Prof. d. Lazăr Roșculeț. Limba franceză I. Grammaire (L'article). Conversation. Prof. d. Lucia V. Babescu. Limba franceză II. Grammaire. Causerie littéraire. Prof. domnul Jean Decamp.

INFORMAȚIUNI.

— Din cauza sf. sărbătorii de mâne sf. Dumitru, ziarul nostru va apare Joi la orele obișnuite.

— Prefectul județului d. Radu Păncu a plecat ieri pentru câteva zile, în afaceri oficiale la București.

† Mihail Ciordaș, preot-protopop, tatăl marșalului dr. Ioan Ciordaș, a încetat din viață în 27 Octombrie, în etate de 77 ani și în al 50-lea an al preoției. Osemintele decedatului au fost depuse în cimitirul din Beiuș.

— Membrii Partidului național român aflați în capitală, au avut consfătuiri relativ la tratativele cu liberalii. Cu toate că tratativele au fost reluate nu este nici o nădejde că se va ajunge la un rezultat.

— D. Marghiloman, Inculeț și Nistor au fost în audiență la Suveran.

— O întrevedere a avut loc între dnii Maniu și Brătianu. D. Brătianu după cât se anunță a primit să mai stea de vorbă încă odată, pe chestia acordului, mai mult din politete, întrucât dsa consideră o apropiere ca imposibilă din cauza pretenției naționaliștilor.

— Se anunță din Viena că asupra localului unde tipăresc ziarul „Abend” și „Bécsi Magyar Újság” s'a săvârșit un atentat cu bombe. Se crede că atentatul de altminteri neisbutit, viza redacția ziarului maghiar, care duce o violentă campanie împotriva lui Horthy și monarhismului guvernului maghiar.

— D. Millierand a sărbătorit a 700-a aniversare a facultății de medicină din Montpellier, care e renumită prin tradiția de a fi avut întotdeauna celebriști științifice. Facultatea aceasta a fost constituită prin bula pontificală la 1220.

— Funerariile exregelui Bavariei, ce au avut loc la München, au fost urmate de o mare mulțime de cetățeni.

— Incasările din impozitul pe lux și cifra de afaceri au produs în luna Septembrie în Băcău, aproape un sfert de milion lei. Incasările sunt încă în curs.

— Mareșalul Foch, înconjurat de o escortă formată din cavaleria americană a sosit la Chicago. El a fost primit la Grand Park de către guvernatorul și primarul orașului. Populația a aclamat pe mareșal în mod frenetic.

— D. Gunaris, primul ministru Greciei va părăsi azi Londra pentru a se întoarce la Atena.

— Duminecă a avut loc în capela „Sixtina” din Roma, o ceremonie funebră solemnă în memoria papei Piu la care au asistat Papa Benedict, cardinalii și corpul diplomatic.

— Cazarma Radetzky din Budapesta a fost distrusă în noaptea de Vineri spre Sâmbătă, de un incendiu. Au fost 8 victime printre care un pompier precum și mai mulți răniți.

— După o telegramă din Tokio, guvernul japonez a demisionat.

— Președinte al cercetașilor din Grecia a fost ales prințul moștenitor al tronului grec.

— Se anunță din Neapole că mai multe sate de la poalele Vezuviului au fost distruse de erupțiile vulcanului. Sunt numeroase victime, iar pagubele materiale sunt mari.

Societatea „Ocrotirea orfanilor din război” Filiala Arad.

Invitare.

Comitetul județean din Arad al societății „Ocrotirea orfanilor din război” roagă pe toți cei ce poartă interes față de cauza acestor orfani, să binevoiască a lua parte la serbarea de inaugurare a orfelinatului „Regina Maria” (Str. Vincențiu Babeș), care se va ținea Miercuri 9 Noembrie la orele 11 a. m. sub președinția Doamnei Principesă Olga M. Sturdza.

TELEGRAMME.

(Prin fir special.)

Austria cere curățirea Burgenlandului de bandele maghiare.

Viena. — Ziarele anunță că guvernul austriac având în vedere continuarea activității bandelor maghiare în Burgenland va face un nou demers pe lângă puteri spre a le atrage atenția asupra necesității curățirii Ungariei de vest de bandele maghiare înainte de a se proceda la plebiscit, precum și asupra faptului că Austria persistă asupra asigurării posesiunii sale în Burgenland și asupra garanțiilor necesare cu privire la plebiscit.

Ajutorarea Rusiei.

Washington. — Comitetul pentru ajutorarea orientului a hotărât formarea unei organizații economice care va avea de scop să deschidă un credit de 500 milioane dolari pe seama Rusiei sovietice pentru cumpărături de mașini agricole în Statele Unite.

Paris. — Președintele comisiei internaționale pentru ajutorarea Rusiei, d. Noulens a făcut în numele guvernului francez o propunere în comisiunea financiară a parlamentului de a asigura un credit în favoarea flămânzilor din Rusia. Creditul cerut se ridică la suma de cinci milioane franci dintre cari patru se vor da în mărfuri din depozitele de război iar un milion în bani. Comisiunea a adoptat proiectul dlui Noulens și supus votării parlamentului.

După o cuvântare scurtă a președintelui comisiei financiare și a ministrului de finanțe francez, parlamentul a votat creditul cerut de cinci milioane.

Textul legii de detronare.

Budapesta. — Textul legii pentru înlăturarea Habsburgilor adoptată după trei cetiri de camera maghiară în ședința de Duminecă cuprinde următoarele: Paragraful 1 anunță că drepturile de suveran ale regelui Carol încetează. Paragraful 2, declară că se abrogă articolele 1 și 2 din sancțiunea pragmatică regală dela 1723 așa că drepturile de succesiune ale Habsburgilor devin inexistente rămânând națiunii dreptul de liberă alegere a suveranului. Paragraful 3 arată că forma monarhică a regatului ungar rămâne în vigoare, dar alegerea unui rege se suspendă până la odată mai prielnică, când ministerul va fi invitat să ia măsurile necesare. Paragraful 4, anunță că legea va intra în vigoare din ziua publicăției.

Anchetarea atrocităților săvârșite de turci.

Atena. — Ministerul de externe e informat că în urma demersurilor sale o comisiune internațională va pleca pentru anchetarea atrocităților săvârșite de turci.

Aniversarea armistițiului.

New-York. — Harding președintele Statelor Unite a proclamat ca zi de sărbătoare ziua de 11 Noembrie, ziua aniversării armistițiului recomandând ca în aceeași zi să se tragă clopotele la toate bisericile din întreagă țară.

Noul ministru președinte prusian.

Berlin. — Socialistul majoritar Otto Brun a fost ales președintele Consiliului de miniștri prusian cu 291 voturi contra 197. Noul cabinet va cuprinde 3 majoritari, un democrat, doi poporanști și doi centristi.

Amnestie în Ungaria.

Budapesta. — Un decret al regentului Horthy proclamă amnestia pentru aceia cari au luat parte la recenta agresiune legitimistă îndreptată în contra ordinii legale din Ungaria. Nu vor beneficia de amnestie autorii principali ai agresiunii.

Rebelii din comitatele occidentale vor beneficia de dănsa dacă se vor supune proclamațiunii guvernului restabilind ordinea. Deasemenea vor fi amnestiați acei cari au săvârșit delict de indignare patriotică în contra autorilor revoluțiilor dela 1918 până în prezent.

Serviciu de aviație între Atena și frontul grecesc.

Atena. — După informațiunile diferitelor ziare în curând se va stabili un serviciu regulat de aviație între Atena și diferitele puncte ale frontului.

Sovietele nu îndeplinesc obligațiile tratatului dela Riga.

Varșovia. — Însărcinatul de afaceri streine polon din Moscova a înmănat comisariului afacerilor streine o notă care relevă neexecutarea și violarea articolelor din tratatul dela Riga deși acesta a fost ratificat în mod solemn de autoritățile supreme din ambele țări. Nota declară că guvernul polon se îndestulește dacă sovietele în general își pot îndeplini obligațiile și că nu așteaptă noi promisiuni, ci executarea imediată a obligațiilor la datele prevăzute în tratat spre a nu se perima.

Delimitarea frontierei sârbo-bulgară.

Sofia. — Membrii comisiei mixte de limitare a frontierelor sârbo bulgare au părăsit astăzi Bulgaria plecând la Paris, unde se vor întruni pentru a examina unele chestiuni de mică importanță, în legătură cu delimitarea frontierelor și care nu au putut fi rezolvate din cauza unor divergențe de păreri.

Se speră că comisiunile vor ajunge a regula aceste chestiuni fără dificultăți și că comisiunile se vor reîntoarce în Bulgaria la primăvara viitoare. Dacă nu se va ajunge la o înțelegere conferința ambasadiorilor va hotărâ asupra acestor chestiuni.

Alegerea președintelui comisiei economice din Silezia superioară.

Paris. — Se declară cu totul inexactă știri care apar în ziarele germane după care Consulul general, Lerond din comisiunea de guvernare din Silezia superioară ar fi numit președinte al comisiei economice, trebuind să funcționeze timp de 15 ani în teritoriul plebiscitar. Societatea națiunilor e aceea, care va desemna pe președintele acestei comisii și se crede că acesta va fi numit dintre personalitățile aparținând unei puteri care reprezintă comisiunea guvernamentală.

O comisiune a guvernului bolșevic la Angora.

Atena. — Din Constantinopole se telegrafiază că Tachracons, reprezentantul Moscovei sovietice la Angora a comunicat lui Jussuf Kemal deciziunea guvernului bolșevic, după care comisiunea bolșevică, investită cu depline puteri și prezidată de Cicerin va sosi la Angora la sfârșitul lunii Februarie.

Fixarea frontierelor Albaniei.

Paris. — Conferința ambasadiorilor a aprobat raportul comisiei însărcinată cu regularea chestiunilor albaneze. Conferința va semna în ședința viitoare hotărârea aliaților prin care se fixează frontierele Albaniei și va examina propunerile generale ale aliaților asupra modalităților de executare, a protocolului încheiat la Veneția.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

CINEMATOGRAFE.

Glorie—Moarte, dramă socială în 4 acte, în „Apollo”, în 7, 8 Noembrie. În lupta mare pentru existență în care pe bună cale toți luptă unii contra altora, gloria adeseori se câștigă prin moarte, care pecetluiește soarta milioanelor dând un nou avânt prin martirul eroului conducător celora, cari supuși și umiliți oarecând se ridică ca niște Cristoși generali să rezbată spre lumea nouă mult sperată. Lupta aceasta ni se desfășoară în piesa aceasta de tot frumoasă.

Narayama, o istorie fantastică în 5 acte, în „Urania”, în 7, 8 Noembrie. Suntem în țara minunilor naturii, a credinței omenești, unde s'a născut admirabilele preme Ramayana și Mahabharata, admirabila credință a Nirvanei, care a încolțit în pesimizmul de azi, unde s'a conceput prima trinitate divină. Aici sunt toate minunile sumei și azi, cari numai văzându-le le poți gusta. Aici ne închipuim asistând la piesa aceasta frumoasă.

MICA PUBLICITATE.

Caut pentru biroul meu advocațional un bun dactilograf scriitor sau Domnișoară care se posedă limbele române și maghiară adresa: la administrația ziarului. 491

Teatrul APOLLO. Teatrul URANIA.

In 7, 8 Noembrie
Luni, Marți
Romanul lui Prosper
Mérimee.
Venus.
Dramă socială în 4 acte.
Prim actor: Franz Everth,
Ludwig Herz, Magda
Sonja, Nora Herbert,
Raoul Aslan.

In 7, 8 Noembrie
Luni, Marți
Narayama.
Istorie fantastică în 5
acte.
Primi actori: dra C. Mayds
și Van Dalle.

Anunț.

Regimentul 18 Vânători cu reședința în Alba-Iulia, are nevoie de buni muzicanți pentru toate instrumentele, cărora li-se oferă salariu, echipament etc. Doritorii se pot prezenta imediat cu actele ce posedă.

Comandantul Reg. 18 Vânători:
Colonel (ss) Artonovici.

In atențiunea

457

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wiegendorf, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Au sosit cele mai noi și moderne

paltoane de toamnă, de iarnă,

haine bărbătești și pentru copii

Clasă separată de măsurat

SZÁNTÓ și COMLOS ARAD,

Piața Avram Iancu No. 22.

381

Edificiul Teatrului.

OLTOI

478

de tot soiul să capătă la pomologia

NIEMETZ

TIMIȘOARA III. Strada Coroana No. 25 ♦♦♦ Telefon 135

Agencia de publicații «Az Est» Târgul-Mureș.

Vine iarnă!

Cele mai fine esențe

de rom și lichioruri, indispensabile în menaj. Recomandăm îndeosebi esența noastră de rom incomparabil de fină

Albert Bürger

fabrică de chimicali, Târgul-Mureș.

IOAN KÖÖ

MAGAZIN CU ARTICOLE DE ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand I. No. 16 (fost Boros Béni-t.)

manufactură, Filiala Chișineu
stofe și mătăsuri Vânzareengros

MAURİTU RUBINSTEIN

Circulație de transporturi cu camioane la Oradea-Mare și înapoi asigurări avantajoase pentru bagaj.

DIMITRIU GABOR

întreprinde montarea lucrărilor de apeducte, canalizare, instalare de băi precum și repararea acestora cu cel mai ieftin preț Str. Horia 11.

Lévai și Szigeti

407

mal înainte BUCHSBAUM și Co.

Vis-a-vis de Intrarea la Teatru
Recumandă magazinul bine și abundant sortat cu
ghete bărbătești, femeiești și Copii

Prețuri ieftine.

IMPRUMUTURI

acord mai ieftin posibil imediat

Mijloace vânzări și cumpărări

DE CASE

Alexandru Herzog

Comisionar de bancă, birou: str. I. Brătianu 15.

Publicațiune minuendă.

Serviciul economic al orașului municipal Arad ține licitațiune minuendă în 14 Noembrie anul curent la ora 4 p. m. în localul serviciului economic aflător în etajul primăriei No. 104, pentru furnizarea tipăriturilor necesare pe anul 1922.

Ca vadiu se vor depune 2000 lei bani gata, sau hârtii de valoare acceptibile.

La licitațiune se poate participa cu oferte încris.

Ofertele încris se vor înainta în plic închis și se vor lua în considerare numai atunci, dacă acestora le este alăturat și vadiu și dacă ofertantul declară, că cunoaște și primește condițiunile licitațiunei minuende.

Condițiunile licitațiunei minuende se pot privi și înainte de licitațiune la Dnul Consilier economic.

Arad din ședința serviciului economic al orașului municipal ținută la 31 Octomvrie 1921.

Serviciul economic.

Căile Ferate Unite Arad și Cenad.

Prin aceasta avizăm, că conform deciziei adunării generale ținute în 30 Octomvrie 1921, începând dela 1 Decemvrie 1921, din rezultatul exploatării anului 1920 se vor plăti în Arad după acțiunile noastre următoarele dividende.

După acțiunile de prioritate de 6%: ca dividendă pe anul 1920 contra cupoanelor nr. 69 și 70 șese lei.

După acțiunile de prioritate seria a doua de 5%.

Ca dividendă pe anul 1920 contra cupoanelor nr. 21 și 22 cu întregire de dividendă de 1% șese lei.

După acțiunile fundamentale:

ca dividendă pe anul 1920 contra cuponului nr. 35 șese lei și anume la cassa centrală a societății sau la cassa Bancii economice Arad-Cenad soc. an. Arad.

La dorință să mai plătesc:

în Budapesta la Banca Agrară și de rentă s. a.

în Viena la institutul de bancă Scholler & Comp.

Observare:

Cupoanele nr. 69 și 70 neschimbate încă a acțiilor de prioritate de 6% sortite în 2 Decemvrie 1920, încă se împărtășesc de dividendă de sus.

Arad, la 30 Octomvrie 1921.

Dirrecțiunea.

Publicațiune.

Pe baza ordinului direcțiunei generale a CFR. edat sub Nr. 5497—LDG. pentru întregirea aprovizionamentelor noastre cu traverse de lemn, publicăm cu această următorul concurs:

Invităm prin aceasta pe toți exploataorii silvanali producători speciali și comercianți de traverse de lemn, ca cel mult până la 17 Noembrie a. c. a 12 ore din zi să însinue oferte despre traversele de stejar, sau de fag de I. calitate (normale) ce se află gata în depozite, sau sunt în pregătire la locurile de exploatare. Ofertele să fie închise în plic sigilat, adresate la Direcțiunea Regională CFR. în Arad (etaj II. u. 19 la șeful de întreținere și edificare).

În oferte să fie indicate: măsura, cantitatea și locul de predare a traverselor. Observăm, cumcă numai la acele traverse vom reflecta, acărora predare se poate face pe liniile noastre proprii, sau ale societății Arad-ceniadiene, ori în stațiuni, ce gravitează spre acestea.

Arad, la 26 Octomvrie 1921.

Dirrecțiunea Regională.

Răspândiți

„Gazeta Aradului”